

PĒTERIS TUMĀNS

(1909–1997)

Dzīves gaitas sākušās 1909. gada 12. oktobrī Silajāņu pagasta Ščadrinieku ciemā Jāzepa un Jadvīgas (dzim. Korsaka) Tumānu ģimenē. (Tajā gadā Pēterpili par priesteri tika ordinēts tēva brālis Antons Tumāns.) Pēc mācībām Silajāņu skolā, Varakļānu Aglonas ģimnāzijā, tēva brāļa Antona parauga iedvesmots, Pēteris izšķīrās par priesterību.

Garīgajā seminārā Pēteris Tumāns iestājās 1929. gadā. Pēc studiju beigšanas arhibīskaps A. Springovičs jauno diakonu ordinēja par priesteri 1934. gada 10. maijā svētā Jēkaba katedrālē. Primitīcijas dievkalpojums notika dzimtajā pusē – Feimaņu baznīcā – 31. maijā, piedaloties prāvestiem A. Abojam, P. Apšiniekam, A. Tumānam un G. Zirnim.

Pēc neilgas vikāra pienākumu pildīšanas Rēzeknē, Bēržos un Malnavā P. Tumāns 1934. gada 9. oktobrī saņēma savu pirmo draudzi Istalsnā ar uzdevumu uzcelt tur mūra baznīcu. Prāvests strādā centīgi un pedantiski pārtrauga visu darāmo. 1938. gada 25. jūlijā notika jaunā dievnama iesvēte, ko izdarīja bīskaps Boļeslavs Sloskāns.

Nākamās draudzes priesterim P. Tumānam bija – Augustova un Rugāji. Rugājos tika uzcelta pagaidu baznīca, kas kalpo līdz pat šai dienai. Pirmais dievkalpojums te notika 1940. gada Zie-

massvētkos. Augustovā prāvestam nācās piedzīvot laupītāju uzbrukumu: tika izlaupīta plebānija, bet prāvests ieslodzīts ar ūdeni pārplūdušajā pagrabā.

Otrā pasaules kara gados P. Tumāns kalpoja Vidsmuižā, Kombuļos, Aglonas dekanāta Bērzgalē, bet no 1945. gada bija Jezupovas un Spruktu draudzes prāvests. 1947. gada 19. maijā P. Tumāns tika iecelts par Ludzas dekānu. Dievnams bija nodedzis 1938. gada ugunsgrēkā, bet padomju vara neatļāva jaunas baznīcas celšanu, kaut īsi pirms kara jau bija uzsākta celtniecība. Tika atļauts paplašināt kapu kapliču. Ludzā dekāns P. Tumāns kalpoja līdz 1963. gada 5. jūlijam, kad viņu iecēla par prāvestu Dricānu un Pilcenes draudzē, kādu laiku apkalpojot arī Strūžānos.

Spreidīkus P. Tumāns vienmēr sacīja no galvas, bet tie bija labi apdomāti, lai nevienam vārdam nevarētu piesieties. Dricānos P. Tumāns nokalpoja 30 gadus. Prāvests draudzes locekļiem palicis atmiņā arī kā čakls preses un grāmatu lasītājs, pieredzējis bīškapis. 1966. gadā Dricānu baznīca pēc gariem laikiem piedzīvoja iekšpuses remontus. 1972. gadā notika dievnama kapitālremonts, no kura līdz pat šim laikam saglabājies veidotais iekšskats.

1984. gadā bija prāvesta Pētera Tumāna 50 gadu kalpošanas jubileja. Tā kā viņam nepatika sevis godināšana, tad svinības bija klusas. Prāvests sagaidīja arī priesterības 60. gadskārtu, kas jau ir rets gadījums. Viņš 1993. gada 18. decembrī jau bija rezidentūrā pie Dricānu baznīcas.

1997. gada 31. janvārī mūžīgā miera eņģelis aizvēra priesteri acis laicīgai dzīvei. 3. februārī atvadu dievkalpojumu vadīja bīskaps Jānis Bulis, priesteri J. Turlais un A. Budže. Pēc dievkalpojuma šķirstu procesijā nesa apkārt baznīcai. Pie kapa uzrunu sacīja prāvests A. Budže, tad trīs smilšu sauļas un – Pētera Tumāna atdusas vieta Dricānu baznīcas dārzā.

Prāvests P. Tumāns paliek Latvijas katoļu Baznīcas vēsturē kā triju dievnamu – Istalsnas, Rugāju un Ludzas – cēlējs.

Avots:

Budže, Alberts. Latvijas Romas katoļu priesteri / Alberts Budže.- Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2010. – 2. sēj.- 332.- 333. lpp.